

Zpravodaj občanského sdružení Pulchra Silva

ROČNÍK IV

ČÍSLO 3
BŘEZEN 2016

Vážení čtenáři, v tomto čísle našeho měsíčníku bychom vám rádi přiblížili úspěšnou březnovou akci – **Pyžamový ples**. Naše sdružení, jako pořadatel této neobvyklé novinky šumvaldské plesové sezony, jej zařadilo do celoročního projektu „Návraty k tradici“ – viz úvodní článek.

Pozornost věnujeme také velikonočním tradicím, zvláště pak pro Šumvald tradičnímu zvyku - velikonočnímu **klapání**. V závěru nebude samozřejmě chybět ani pozvánka na akce a aktivity, které naše občanské sdružení Pulchra Silva připravuje pro nejbližší období.

PYŽAMOVÝ PLES

V **sobotu 5. března 2016** se v sále Blahákova hostince v Šumvaldě uskutečnil první pyžamový bál uspořádaný občanským sdružením Pulchra Silva. Jeho pořadatelé doufali, že tato poněkud rozverná a nevázaná zábava přiláká mnohé tancechtivé, ale hlavně pak milovníky humoru, kteří budou ochotni na sebe natáhnout pyžamo nebo noční košilku, přidat bačkory či čepeček a vyrazit za dobrou zábavou.

Podařilo se. Návštěvnost zhruba 70-ti účastníků sice nebyla největší, ale zato si všichni zúčastnění o to více užívali bujarého veselí.

Naprostá většina totiž přišla v krásných nočních úborech a všichni se dovedli velmi dobře pobavit. Ze všech takto upravených tanečníků se vybírali tři nejroztomilejší, kteří byli patřičně oceněni. Ti, kteří na ples přišli ve formálním oděvu, určitě litovali, že nenašli odvahu vzít si na sebe pyžamo nebo košilku, a příště to jistě napraví.

nejen zvěčnit, ale každý si mohl svou fotku také hned odnést na památku domů.

Všichni pořadatelé si zaslouží poděkování. Největší zásluhy na uspořádání zábavy, výzdobě sálu, organizaci akce a získání darů do tomboly má však **Monika Gáillová**, „šéfka“ sekce zvyků a tradic.

Myslím, že tento „pyžamák“ se dobře zapsal mezi ostatní plesy pořádané v naší obci a věřím, že se z něj v budoucnu stane tradiční a velmi vyhledávaná společenská akce. Kdo tedy letos zaváhal, určitě to může napravit za rok na příštím pyžamovém plese, ať už v pyžamu nebo bez něj.

Irena Kallerová

ZVYK KLAPÁNÍ A HRKÁNÍ

Velikonoce jsou svátky tradic, starých zvyků a rituálů. Pro křesťany znamenají nejdůležitější svátek roku, ale mnohé **velikonoční zvyky** a rituály jsou mnohem starší. Etnograf Zdeněk Smetánka soudí, že se v nich mísí mnoho vrstev různých zvyklostí a etnografických jevů od pravěku až po současnost. „Původní **oslav y jara** byly spojovány s očištnou silou vody a ohně. Donedávna se v některých regionech zachovaly zvyky spojené s omýváním tváře, koupelí a obléváním, nebo velikonoční ohně spojené s pálením Jidáše. Oba očištné živly se tak objevují také v církevních obřadech např. svěcení ohně či zapalování paškálu dolním koncem ponořeným do svěcené vody.“

Rozporuplný původ má také **zvyk klapání, hrkání či řehtání**. Na otázku proč se klap e, odpoví bez rozmyšlení skoro každý klapač, že klapat se chodí proto, neboť na Zelený čtvrtek odletěly duše zvonů do Říma. V představě středověkého zemědělce byl však hlas zvonů

K tanci a poslechu hrála ke spokojenosti všech hudební skupina **Trigon**, řízená panem Fialou. V průběhu večera se uskutečnilo také vylosování bohaté **tomboly**, ve které byl dokonce dvojnásobek cen oproti počtu kupujících, takže prakticky každý účastník něco vyhrál. Velký dík patří všem našim sponzorům, kteří do tomboly přispěli věcnými dary. Velmi přitažlivou novinkou bylo vytvoření **fotostudia**, které v místním „pek le“ zařídil Honza Chlebníček, jako „originální postelový fotokoutek“. Využili ho všichni pyžamači, kteří se tu mohli

zároveň magickou ochranou proti démonům, které ten zvuk udržoval tak daleko, jak bylo zvonění slyšet. Proto vyráželi na obchůzku muži s klapáčkami a hrkačkami, aby hlas zvonů nahradili. Hluk byl totiž od nejdávnějších dob považován za mocnou zbraň proti neznámým zlým silám. Dnešní klapači však mají jen málokdy ponětí o skutečném významu svých obchůzek. Chodívají třikrát za den obvykle v pevně stanovenou dobu, ne vždy ale s ohledem na církevní obřady.

Pondělní pomlázka, zde v Šumvaldě nazývaná **šmêkustr**, je naproti tomu zvykem vyložené pohanským. Svazky prutů, ve kterých proudí nová míza, a také červená vejčička jsou pradávnými symboly nového života. „Hody, hody **doprovody**.....“ zní z úst malých, ale občas i starších koledníků. To souvisí s dosti záhadným slovem provoda. To bývala slavnost na uctění mrtvých,

která se konala první neděli po Velikonocích. Ta se ostatně dodnes nazývá nedělí provodní. Říkanka tedy oznamovala, že pondělkem začal týden slavnostní, hodový, který trvá až do neděle, kdy se uctívají mrtví.

JK

ŠUMVALDŠTÍ KLAPAČI

Rok se s rokem sešel a i letos se na Zelený čtvrtek (tento rok velice brzy - již 24. března) sešla početná skupinka mladých šumvaldských klapačů; všichni připraveni svým klapáním zahájit bohaté zvykoslovné tradice spojené s Velikonocemi. Od Zeleného čtvrtka do Bílé soboty nám svými klapáčkami, řehtačkami a hrkači ohlašovali namísto zvonů čas, kdy zvony podle církevní tradice odletěly do Říma.

V 17 hod. se skupinky klapačů rozešly od místní fary do tří stran. Stejně jako v předchozích letech byli i letos nejpočetnější Horňáci (18 klapačů), vybavení červenými kšiltovkami. Ti se navíc dělili na dvě skupiny: jedna šla po hlavní silnici a druhá po malé straně. Chalópnáci (6 kluků a 1 holka) se zase mohli pyšnit modrými čepicemi a Dolňáci (6 klapačů) klapali a hrkali v zelených kšiltovkách. Navíc kapitáni každé skupiny dostávají pěkné kokardy označující velitele. Po čtyři předchozí roky, kdy naše občanské sdružení Pulchra Silva klapačům kšiltovky přiděluje, se tato barevnost nemění. Mysleli jsme také na bezpečnost klapačů, vždyť prochází po silnicích bez omezení provozu. A tak všichni klapači, stejně jako v předchozích letech, dostali i reflexní pásky.

Letos počasí klapačům moc neprálo. Ve čtvrtek sice při prvním klapání svítilo sluníčko, ale po další dva dny klapači také občas trochu zmokli. Naštěstí se to letos obešlo bez sněhu a ledu. Chlapci to zvládli a všechny skupiny klapačů poctivě procházely své trasy celou obcí.

V sobotu pak byli ve staveních, jak je zvykem, náležitě odměněni drobnými finančními částkami, ale mnohdy také sladkostmi. To vše za předpokladu, že zvládali i tradiční říkanku, kterou se právě šumvaldští klapači mají prezentovat.

Všem klapačům moc děkujeme, že v této tradici v naší obci stále pokračují a věříme, že se i v příštích letech opět sejdou v hojném počtu a třeba jich i přibude zvláště do skupin Chalópnáků a Dolňáků. Velké poděkování patří také paní Ivetě Kokoškové, která jako každý rok připravuje pro naše klapače kšilty, reflexní pásky a kokardy.

Monika Gállová

SBÍRKA PRO MUZEUM

V sobotu 9. dubna se uskuteční první sběrný den, v němž chceme začít se shromažďováním dokumentů ale také předmětů, nástrojů či zemědělské techniky pro vznikající vesnické muzeum v Šumvaldě.

Věříme, že stejně jako při přípravě výstavy 700. výročí nejstarší zmínky o naší obci i tentokrát se nám podaří shromáždit dostatek exponátů pro zamýšlenou expozici. Pokud tedy schraňujete něco, co by mohlo obohatit muzeální sbírky, dovezte to do dvora a stodoly za č.p. 72 (za Šenkovou kaplí) nebo sem přijďte oznámit, o jakou věc jde (třeba i rozměrnou - např. zemědělský stroj) a my už zajistíme převoz a protokolární převzetí. U písemných a fotografických dokumentů zajistíme oskenování a originál majiteli vrátíme. U trojrozměrných předmětů bude vystaven doklad o zapůjčení či předání.

Otevřete po létech rodinné archivy a „pokladnice“, prohlédněte půdy a stodoly. Jistě tam najdete mnoho zajímavých věcí, které by mohly zaujmout i další občany či návštěvníky. Buďte šumvaldskými patrioty a dokažte, že i dnes lze takový smělý plán, jakým je vytvoření regionálního muzea realizovat. Předem vám všem děkujeme. red.

KALENDÁŘ AKCÍ PULCHRA SILVA:

- So 9.4. - Sběrka exponátů pro vesnické muzeum** (9.00-17.00 hod.)
 - So 23.4. - 1. cyklovýlet: Uničov** (muzeum věžeřství) a **Úsov** (zámek synagoga, židovský hřbitov) - odjezd v 9.00 hod. od KD
 - So 7.5. - 2. cyklovýlet: Litovel, Olomouc** (Korunní pevnost), **Sluňákov** (ekologické centrum) - odjezd v 8.00 hod. od KD Šumvald
 - Ne 15.5. - Pěší výlet z Břevence údolím Markov, čistění studánky**, návrat přes Rudský kopec, odchod od kaple v 8.00 hod
- POZOR ! U POSLEDNÍ AKCE JDE O ZMĚNU PŮVODNÍHO TERMÍNU !!!!!**

ZPRAVODAJ o.s. PULCHRA SILVA, je pravidelný

měsíčník, který jako přílohu Šumvaldských novin vydává PULCHRA SILVA, občanské sdružení se sídlem v Šumvaldě, č. p. 17.

Redakce (kontakt): jarda.krestyn@seznam.cz či fgaston@seznam.cz

